

Akademický rok: 2023/2024

Diplomová práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Terezie Rausová

Název práce: Critical Zone

Slovní hodnocení:

Diplomová práce Terezie Rausové představuje sestavu obrazů, která rozvíjí téma ekologické stopy člověka. Akutní téma však autorka nepoužívá jako nástroj angažované agitace, spíše si jím stanovuje akční perimetr pro svůj vlastní umělecký komentář k problému globální proměny planety.

Vymírání druhů je na Zemi přirozené a až hrozivě pravidelně se i v masivním měřítku opakuje (cca 26 mio let). Dnes se ale neděje jako důsledek přírodní nebo kosmické katastrofy, ale je zapříčiněno jedním z živočišných druhů této planety, resp. jeho extenzivní činností. A to v takovém rozsahu, že může velmi pravděpodobně vést až k totální, nezvratné destrukci globálního životního prostředí, a v konečném důsledku zřejmě k navození podmínek neslučitelných se životem na této planetě.

Tento fakt Terezie reflektuje nejen jako uvědomělá studentka umění, ale zejména jako citlivá malířka na základě hlubokého zájmu o přírodu. Podle jejích slov se již nyní velká změna naplno projevuje a je vidět i v malém měřítku např. v polích, na lukách a v lesích kousek za humny ve znatelném úbytku druhové biodiversity.

V Tereziiných obrazech se podle mě odehrává hned několik zajímavých momentů, odkazujících k výše zmíněnému. Diplomantka maluje „entomologickou sbírku“ naplň imaginárních brouků a jejich abstrahované a morfované typologie používá jako prostředek metaforické výstrahy před blížící se katastrofou. Toho dosahuje dvěma způsoby.

V typologii brouků se na jejich tělech objevují tvarosloví antropomorfních prvků, hlavně části lidských obličejů. Vzniká tak tvar, brouk-člověk, který na diváka ze svých krovek pomrkává pohledem lidského, deformovaného portrétu. V jedné formě tak vidíme viníka i postiženého, příčinu i důsledek. Tato významová juxtapozice rozehrává báječný tvůrčí, imaginativní a interpretační meziprostor.

Druhým důmyslným nástrojem je pak přenesení přírodního principu aposematismu, tedy nápadného varovného zbarvení zvířat do obrazů Tereziiných broukomorfů. Terezie tento typ signalizace nebezpečí formuluje skrze silně výraznou až svítivou barevnost. Ta nás má přitáhnout, probudit a varovat před pohromou.

Malířsky se celý cyklus pohybuje v přitažlivém, napínavém pomezí kontrolované akrylové malby a akvarelových lazur, které naopak nabízejí prostor pro užití principu nahodilosti.

Otázky k rozpravě:

Zde mě pak napadají některé poznámky, které by mohly sloužit jako podněty k možné diskusi při obhajobě.

Byla by diplomantka schopná přemýšlet o větší míře volnosti a důslednějším užití principu náhody např při „mokrém“ části procesu? Ptám se, protože si myslím, že ten by mohl, v kombinaci s „kontrolovanou“ částí obrazu, přinést další možnosti pro vznik malířských situací potentních pro budování obrazového prostoru, např na základě duálních principů (lehký x těžký, průsvitný x krycí, atd...), nebo kontrastů (tvarového, světlostního, texturního, plošného), a tedy obohatit autorčin pracovní nástrojový rejstřík.

Stejně tak mě napadá, že jestliže je lazurní malování ze své podstaty stavěné ve vrstvách, bylo by pak možné, že by autorka pracovala s dopředu promyšleným a naplánovaným nebo i intuitivním systémem vrstvení více barevných lazurních ploch? To by mohlo přinést další škálu tónů, a především další prohloubení optiky barev.

U některých obrazů mě pak zaujala, podle mě, velmi nosná kombinace dvou malířských postupů. Konkrétně přidávání barev na plátno štětcem nebo litím a v kontrastu k tomu pak jejich odebírání z plátna, vytírání barev hadrou pryč z malby. Tento pracovní postup by mohla, myslím, autorka ještě dál rozvíjet, mohlo by dojít k dalšímu rozšíření jejích výrazových prostředků, podobně jako viz výše.

Malířskou práci Terezie Rausové pozoruji již déle, a soubor obrazů předložený k diplomní oponentuře mě opět přesvědčil o tom, že je talentovanou, citlivou malířkou, ryzí bravurní koloristkou a přemýšlivou, inteligentní umělkyní. Jsem si jist, že v blízké budoucnosti bude počítána mezi úspěšné absolventky brněnské FaVU.

Diplomantce doporučuji přihlásit se do výběrového řízení na rezidenci Inkubátor Open Studios.

Diplomovu práci Terezie Rausové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení

A / výborně.

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace:

A

Posudek vypracoval(a):

MgA. Václav Kočí, Ph.D.

Datum:

2. 5. 2024